

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Tiia Rohelsaar
Teadium OÜ
teadium@teadium.ee

Teie 07.11.2025

Meie 24.11.2025 nr 2.2-9/25/3655-2

Vastus selgitustaotlusele

Pöördusite Andmekaitse Inspeksiooni poole mitme küsimusega, mis puudutavad isikuandmete töötlemise kohta teabe andmist ja nende kustutamist.

Esmalt selgitan, et saan anda õiguslaseid selgitusi Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) tegevuse aluseks olevate õigusaktide ja asutuse pädevuse kohta. Õiguslaste selgituste andmine ei tähenda õigusabi andmist. Õigusabiga on tegemist siis, kui antakse mingite konkreetsete eluliste asjaolude osas õiguslik hinnang. Andmekaitse Inspeksioon ei osuta õigusabi.

Vastan Teie küsimustele nende esitamise järjekorras, kuid juhin tähelepanu, et teadmata täpseid asjaolusid ja olukorda, saan anda üksnes üldisi selgitusi.

Taotlus saada teavet isikuandmete kohta

Esimese küsimusega soovite teada, kas füüsilisel või juriidilisel isikul on õigus teada, kas teine isik hoiab tema kohta andmeid ning mida täpselt. Sellele ja ka järgnevatele küsimustele vastamiseks on oluline rõhutada, et isikuandmete kaitse üldmäärusest ([IKÜM](#)) tulenevad nõuded ei kohaldu, kui tegemist on juriidilise isikuga. Üldmäärus sätestab reeglid füüsiliste isikute isikuandmete kaitseks (IKÜM art 1 lg 1). Kahe juriidilise isiku vaheline vaidlus, mis puudutab ühe juriidilise isiku andmete hoidmist teise juriidilise isiku juures, ei kuulu Andmekaitse Inspeksiooni pädevusse. Juriidilise isiku andmed on näiteks ettevõtte nimi, registrikood, õiguslik vorm jne. Juriidilise isikuga võivad küll olla seotud ka füüsilise isiku andmed, kuid sellisel juhul tuleb hinnata, kas tegemist on selliste isikuandmetega, mis on vajalikud juriidilise isiku äritegevuseks. Näiteks avaldatakse E-Äriregistris juhatuse liikmete isikuandmeid. E-äriregistri avalikkuse on vajalik, et tagada ärikeskkonna usaldusväärsus ja läbipaistvus. E-Äriregistris andmete avalikustamise kohta saab täpsemalt lugeda E-Äriregistri abiinfo [veebilehelt](#).

Füüsilisel isikul ehk inimesel on õigus esitada andmetöötlejale taotlus IKÜM artikli 15 alusel ja küsida, teavet tema isikuandmete töötlemise kohta ja ka koopia tema isikuandmetest. See tähendab, et inimesel on õigus küsida andmed enda isikuandmete töötlemise kohta, mitte teiste inimeste. Isikuandmed on andmed, mille põhjal on võimalik konkreetset füüsilist isikut otseselt või kaudselt tuvastada. IKÜM artikkel 15 taotluse kohta täpsemalt lugeda [AKI veebilehelt](#).

Andmetöötleja võib keelduda isikuandmete koopia väljastamisest, kui see kahjustab teiste isikute õigusi või vabadusi (IKÜM art 15 lg 4). IKÜM artikkel 15 lõike 4 kohaselt ei tohi koopia saamise

õigus kahjustada teiste isikute õigusi ja vabadusi, kuid see ei anna ettevõttele õigust keelduda koopia väljastamisest täielikult. Andmetöötleja peab hindama, kas ja kuidas teiste isikute õigused võivad olla ohus ning peab vajadusel koopiat muutma või eemaldama need osad, mis võiksid teisi kahjustada.

Oluline on ka meeles hoida, et andmetöötleja võib olla nii füüsiline kui ka juriidiline isik. Näiteks võib füüsiline isik muutuda andmetöötlejaks, kui ta kogub teiste inimeste isikuandmeid paigaldades videovalve kaamera selliselt, et see filmib lisaks tema kinnistule ka avaliku ala. Filmides avalikku ala kogub inimene kolmandate isikute isikuandmeid, mistõttu peab selliseks tegevuseks olema õiguslik alus ning järgitud andmekaitse põhimõtteid. Kui füüsiline isik töötleb teiste inimeste isikuandmeid enda isiklike tegevuste käigus, näiteks peab isiklikku telefoniraamatut oma kontaktidest, siis tegemist on [isikliku kasutuse erandiga](#), millele IKÜM ei kohaldu. Soovitan täpsemalt lugeda andmekaitse põhimõtete kohta [AKI veebilehelt](#).

Õigus unustamiseks

Teine küsimus puudutab õigust nõuda andmete kustutamist. Nii nagu esimese küsimuse juures märkisin, siis oluline on eristada füüsilise ja juriidilise isiku õigusi, sest IKÜM kaitseb füüsilisi isikuid ja nende isikuandmeid, mitte juriidilisi isikuid. Füüsilisel isikul on õigus nõuda enda andmete kustutamist tuginedes IKÜM artiklile 17. Samas on oluline meelde jätta, et andmetöötleja võib keelduda isikuandmete kustutamisest, kui esineb mõni IKÜM artiklis 3 toodud asjaoludest. Näiteks, võib andmetöötleja keelduda isikuandmete kustutamisest, kui isikuandmete töötlemine on vajalik, et andmetöötleja saaks täita avalikes huvides olevat ülesannet või teostada avalikku võimu. Samuti võib olla isikuandmete säilitamine vajalik õigusnõuete koostamiseks. Sellisel juhul peab andmetöötleja selgitama, milliste isikuandmete säilitamine on vajalik ning millisele alusele tuginedes ta seda teeb. Isikuandmete kustutamise taotluse kohta saab täpsemalt lugeda [AKI veebilehelt](#).

Mis puudutab juriidilise isiku õigust nõuda andmetöötlejalt tema andmete kustutamist, sõltub see nii kustutatavate andmete iseloomust kui ka poolte rollidest. Kui tegemist on vastutava ja volitatud töötleja suhtega ning üks juriidiline isik palub teisel kustutada isikuandmeid, mida volitatud töötleja töötleb vastutava töötleja ülesandel, tuleb lähtuda eelnevalt kokkulepitud tingimustest, sealhulgas andmetöötluslepingust. Volitatud ja vastutava töötleja kohta soovitan täpsemalt lugeda [AKI veebilehelt](#). Olukorras, kus üks juriidiline isik palub kustutada tema kui juriidilise isiku andmeid, mitte füüsilise isiku isikuandmeid, ei kohaldu isikuandmete kaitse reeglid. Samas tuleb arvestada, et selliseid olukordi võivad reguleerida teised õigusaktid.

Isikuandmete kustutamise ulatus

Kolmas küsimus puudutab kustutamise ulatust. Küsimuses ei ole täpsustatud, milliste või kelle andmete kustutamisega on küsimus seotud, mistõttu saan anda üldisi selgitusi. Andmetöötleja peab hindama, kas andmesubjekti ehk inimese taotlust isikuandmete kustutamiseks on võimalik täita täielikult või esineb mõni isikuandmete kustutamise keeldumise alus, mis on toodud IKÜM artiklis 17 lõikes 3. Keeldumise põhjust peab inimesele selgitama. Teisisõnu, ettevõttel on kohustus hinnata, kas inimese taotlus isikuandmete kustutamiseks on põhjendatud või esineb mõni keeldumise alustest. Seejuures ei ole oluline, kas andmetöötleja on säilitanud isikuandmeid üks päev, kaks kuud või viis aastat. Õigus esitada IKÜM artiklist 17 tulenev taotlus isikuandmete kustutamiseks peab inimesele olema alati tagatud.

Samas soovin rõhutada, et kui inimene ei nõua enda isikuandmete kustutamist, siis see ei välista andmetöötleja kohustust ise hinnata, kui kaua tal on vaja isikuandmeid säilitada konkreetse

eesmärgi saavutamiseks. Säilitamise piirangu põhimõtte kohaselt peab olema isikuandmete säilitamiseks kindel põhjus. Kui eesmärk on saavutatud ja kui ei ole muid seadusest tulenevaid õigustusi, miks neid säilitada, siis tuleb need hävitada.

Andmesubjekti taotlusele vastamise tähtaeg

Andmetöötleva peab inimesele vastama tarbetu viivituseeta, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul (IKÜM art 12 lg 3) seda nii isikuandmete kohta teabe ja koopia küsimisel, kui ka kustutamise taotluse saamisel. Seda tähtaega võib vajadusel pikendada 2 kuu võrra, võttes arvesse taotluse keerukust ja hulka. Kui andmetöötleva soovib inimesele vastamise tähtaega pikendada, peab ta sellest ka teavitama.

Kui kiiresti andmetöötleva isikuandmed kustutab reaalselt, seda otsustab andmetöötleva ise hinnates eelnevalt, kas tal on vaja mingi osa isikuandmeid siiski säilitada tuginedes IKÜM artiklile 17 lõikele 3. Oluline on meelde jätta, et andmetöötleva peab andma inimesele tagasisidet 1 kuu jooksul ning kui ilmneb vajadus tähtaja pikendamiseks, tuleb ka sellest inimest teavitada.

Andmete kustutamise tõendamine

Isikuandmete kustutamise tõendamise vahendid peab andmetöötleva ise määrama. Teisisõnu, see on andmetöötleva enda vastutus ja ülesanne tagada, et isikuandmete kustutamist oleks võimalik tõendada. Üks võimalikke viise on näiteks isikuandmete töötlemisega seotud logide pidamine, mis on ka üks andmeturbe meetmeid. Kui isikuandmetega seotud tegevused on logitud, siis peab rakenduse või sellega seotud andmebaasi tegevuslogidest ilmnema, kas isikuandmed on kustutatud. Soovitan lugeda täpsemalt andmeturbe kohta AKI veebilehelt [andmeturbe artiklist](#).

Loodan, et vastusest on abi.

Lugupidamisega

Grete-Liis Kalev
jurist
peadirektori volitusel